

Bilag 5 til DASSOS 15.9.22

Bemærkninger til udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24

KKR har inviteret til lokale politiske drøftelser i kommuner og region af forslag til udviklingsområder i rammeaftalen.

I dette bilag fremgår de indsendte bemærkninger, opdelt på følgende måde:

- I skema 1 fremgår bemærkninger fra kommuner og region, som behandles i DASSOS med henblik på konkret stillingtagen til, hvilke justeringer og tilføjelser der ønskes indarbejdet i udkast til Rammeaftale 2023-24.
- I skema 2 fremgår bemærkninger fra kommuner, som tilkendegiver tilslutning til de foreslåede udviklingsområder uden forslag til ændringer.

Skema 1: Bemærkninger til udviklingsområder i Rammeaftale 2021-22 – som indeholder forslag til ændringer

Afsender	Bemærkninger	Forslag til DASSOS behandling af bemærkninger
Aarhus Kommune	<p><u>Uddrag høringssvar fra Aarhus Kommune (- se fulde høringssvar på side 6ff):</u></p> <p>Aarhus Kommune kan tilslutte sig de foreslåede udviklingsområder. Herunder også at den kommende rammeaftale har fokus på og adresserer betydningen af de nationale reformer, der er på vej på det sociale område i form af evalueringen af det specialiserede socialområde, psykiatriens 10 års plan og "Børnene først".</p> <p>Fra Aarhus Kommune rettes ligeledes en opmærksomhed på udviklingsmuligheder i samarbejdet med civilsamfundet, herunder frivilligområdet. Et eksempel herpå er Social Sundhed, hvor sundhedsfaglige studerende ledsager socialt udsatte til deres aftaler i sundhedsvæsenet.</p> <p><u>Uddrag høringssvar fra Udsatterådet i Aarhus Kommune:</u></p> <p>For så vidt angår "Den nære psykiatri" vil vi gerne pege på værdien af samarbejdet i Alliancen om den nære psykiatri, hvor også bruger- og pårørendeorganisationer har været involveret. Dette samarbejde ser vi meget gerne fortsat. Vi har forstået, at styregruppen for alliancen er nedlagt, så vi vil tillade os at efterlyse en plan/model for den fremtidige involvering af civilsamfundets organisationer.</p>	<p>Bemærkninger om betydningen af de nationale reformer indarbejdes i afsnittet overblik side 3, samt i afsnittene om den nære psykiatri side 4 og borgere med komplekse udfordringer side 5.</p> <p>Bemærkningen om udviklingsmuligheder ift. samarbejde med civilsamfundet, herunder frivilligområdet, indarbejdes i afsnittet om den nære psykiatri side 4.</p> <p>Bemærkningen ift. den nære psykiatri fra Udsatterådet om den plan for den fremtidige involvering af civilsamfundets organisationer er indarbejdet i afsnittet den nære psykiatri side 4</p>

	<p>Vi er enige om, at der er behov for et øget fokus på kapacitetsplanlægning på tværs af kommuner og region. Rådet vil dog pege på, at der også er behov for et øget samarbejde på tværs af sektorerne om kvalitets- og kompetenceudvikling på området.</p> <p>Rådet tillader sig til at foreslå, at der også i regi af rammeaftalen igangsættes et samarbejde omkring indsatsen for mennesker med psykiske lidelser og et samtidigt problematisk brug af rusmidler.</p>	<p>Bemærkningen om behovet for et øget samarbejde på tværs af sektorer om kvalitets- og kompetenceudvikling indarbejdes i afsnittet borgere med komplekse udfordringer side 5.</p> <p>Den skitserede dobbeltdiagnoseproblematik (jf. mennesker med psykiske lidelser og problematisk brug af rusmidler) bør adresseres i forbindelse med udmøntningen af udviklingsområdet den nære psykiatri.</p>
<p>Ringkøbing-Skjern Kommune</p>	<p>Social- og Sundhedsudvalget tilslutter sig de to foreslåede udviklingsområder "Den nære psykiatri" og "Borgere med komplekse udfordringer".</p> <p>Social- og Sundhedsudvalget er særligt opmærksom på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er behov for flere tilbud til borgere med spiseforstyrrelser, idet udvalget noterer sig, at der er påbegyndt et samarbejde i Vestklyngen herom. • Rammeaftalens hovedformål er at koordinere kapaciteten og kvaliteten på området. KL's nyligt afsluttede undersøgelse "Udviklingen på det specialiserede voksenområde" (Momentum, den 30. maj 2022) viser: o At de regionale tilbud umiddelbart fremtræder som værende dyre. o At der siden 2016 har været en stigning i volumen på køb af private botilbudspladser. • På baggrund af KL's undersøgelse bør rammeaftalesamarbejdet undersøge, hvorvidt lignende konklusioner kan drages i Region Midtjylland. Dernæst bør rammeaftalesamarbejdet vurdere, hvilke forsyningsmæssige konklusioner rammeaftalesamarbejdet kan drage af en sådan kortlægning. <p>Børne- og Familieudvalget drøftede sagen og kan tilslutte sig, at udviklingsområderne i den nuværende rammeaftale fortsætter som udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24.</p>	<p>Bemærkninger tages til efterretning.</p>
<p>Region Midtjylland</p>	<p>Psykiatri- og socialudvalget kan tilslutte sig indstillingen om en fortsættelse af de to udviklingsområder om den nære psykiatri og borgere med komplekse problemstillinger.</p> <p>Udvalget foreslår endvidere, at der supplerende bør være et særligt fokus på de fælles udfordringer med rekruttering, fastholdelse og kompetenceudvikling, så det sikres, at borgerne mødes af de rette faglige kompetencer. Der bør ligeledes være fokus på at styrke arbejdet med viden og evidens på det specialiserede socialområde i den kommende rammeaftale periode.</p>	<p>Bemærkninger om særligt fokus på de fælles udfordringer med rekruttering og kompetenceudvikling samt styrkelse af arbejde med viden og evidens indarbejdes i afsnittet overblik side 3.</p>

	<p>Psykiatri- og socialudvalget foreslår i forlængelse heraf, at der er en fortsat dialog mellem regionen og kommunerne for at fastholde og udbygge det gode samarbejde på socialområdet, både nu og fremadrettet, herunder også i forbindelse med den kommende politiske beslutning afledt af evalueringen af det specialiserede socialområde.</p>	<p>Bemærkninger om fortsat dialog mellem regionen og kommunerne for at fastholde det gode samarbejde indarbejdes i afsnittet om udviklingsområdet om borgere med komplekse udfordringer side 5.</p>
<p>Skanderborg Kommune</p>	<p>Byrådet godkender de udviklingsområderne i Rammeaftale 2023-2024 med tilføjelse af, at det i det videre arbejde med rammeaftalen indarbejdes, at der kan sættes yderligere midler af til udvikling af personalekompetencer i de særligt specialiserede tilbud.</p>	<p>Bemærkning om udvikling af personalekompetencer indarbejdes i afsnittet overblik side 3.</p>
<p>Horsens Kommune</p>	<p><u>Høringsvar fra Handicaprådet:</u></p> <p>Styring og økonomi: Vi finder det ønskeligt, at der arbejdes hen mod en mindre rigid økonomisk styringsform, og der forsøges øget tilførsel til de omfattede tilbud, da rammer og tilbud allerede i dag er alt for stramme.</p> <p>Fælles om den nære psykiatri: Vi peger på vigtigheden af og positiviteten i, at der fortsat arbejdes hen mod et større helhedssyn og styrket tværfagligt samarbejde. Det er også vigtigt at nedbringe de lange ventetider på udredninger, så der tidligere og hurtigere gives den rette hjælp. Det vil være godt at give hjælpen først, så man ikke skal vente på diagnoser og udredninger, Det kan aflaste både den syge og familien. Et stadigt øget fokus på overgangen fra barn til voksen er særligt vigtigt, da der med en sammenhængende indsats kan spares på både mennesker og økonomi.</p> <p>Øvrige fælles udviklingstiltag: Generelt er det ønskeligt, at der bygges flere små bo-enheder. Dette både for at borgerne kan få et tilbud så tæt på familien som muligt, og for at imødegå stordrift-tankens. (Norske undersøgelser viser at bliver en bo-enhed bygget til over 6 personer, falder kvaliteten). Det vil på den måde også blive nemmere at have flere specialenheder inden for de enkelte kommuner. Man formoder, at der er økonomiske fordele ved stordrift, men det viser sig ofte at det ikke holder stik.</p> <p>Principper for takstsamarbejde: Vi har forståelse for at der er nødt til at være et takstsamarbejde. Dog er vi ikke sikre på konsekvenserne, hvis alle tildeles takster efter samme principper. Det vil kunne medføre merdokumentation omkring de borgere der har større behov end taksterne afspejler, og dermed større udrednings- og udregningskompleksitet. Generelt er det ønskeligt, at der arbejdes hen mod større gennemsigtighed og enklere sagsge, samt en økonomisk mertilførsel på handicapområdet</p>	<p>Bemærkningerne fra Handicaprådet tages til efterretning.</p>

Skema 2: Bemærkninger med tilslutning til udviklingsområder – som ikke indeholder ændringsforslag

Afsender	Bemærkninger
Hedensted Kommune	<p>I Hedensted kommune har invitationen fra KKR været drøftet politisk i Udvalget for Beskæftigelse, Udvalget for Læring og Udvalget for Social Omsorg.</p> <p>Der var ikke yderligere kommentarer til materialet og alle ser frem til at skulle se det færdige forslag i efteråret 2022.</p>
Favrskov Kommune	<p>Forslagene til udviklingsområder for Rammeaftalen 2023-2024 er godkendt efter politisk behandling.</p>
Holstebro Kommune	<p>Holstebro Kommune har drøftet forslagene til udviklingsområder for rammeaftalen 2023-2024 i følgende udvalg/råd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Social- og Sundhedsudvalget - Børne- og Familieudvalget - Handicaprådet <p>Hverken råd eller udvalg har bemærkninger til forslagene til udviklingsområderne.</p> <p>Holstebro Kommune kan derfor tiltræde forslagene/anbefalingerne til udviklingsområder for rammeaftalen 2023-2024 uden yderligere bemærkninger.</p>
Herning Kommune	<p>Forslag til udviklingsområder for Rammeaftale 2023-24 på det sociale område er behandlet i Herning Kommunes Social- og Sundhedsudvalg, Beskæftigelsesudvalg og Børne- og Familieudvalg henholdsvis 18. maj 2022, 24. maj 2022 og 31. maj 2022.</p> <p>Udvalgene har drøftet forslaget og har ingen bemærkninger.</p>
Ikast- Brande	<p>Handicaprådet bakker op om indstillingen til at "Den nære psykiatri" og "Borgere med komplekse udfordringer" fortsætter som udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24.</p> <p>Beslutning fra Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget: Udvalget bakker op om indstillingen til at "Den nære psykiatri" og "Borgere med komplekse udfordringer" fortsætter som udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24. Derudover ønsker udvalget, at der fortsat er fokus på den økonomiske styring i udviklingen af taksterne.</p> <p>Beslutning fra Arbejdsmarkeds-, Psykiatri- og Handicapudvalget: Udvalget bakker op om indstillingen til at "Den nære psykiatri" og "Borgere med komplekse udfordringer" fortsætter som udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24. Derudover ønsker udvalget, at der fortsat er fokus på den økonomiske styring i udviklingen af taksterne.</p>
Lemvig Kommune	<p>Social- og Sundhedsudvalget bakker op om KKR's foreslåede udviklingsområder.</p>
Norddjurs Kommune	<p>Børne- og Ungdomsudvalget finder de valgte fokusområder relevante.</p> <p>Voksen- og Plejeudvalget Kommune havde ingen bemærkninger til materialet.</p>
Odder Kommune	<p>Udvalget kan tilslutte sig de foreslåede fokusområder.</p>
Randers	<p>I Randers Kommune har der været en drøftelse af forslag til udviklingsområderne i Rammeaftale</p>

Kommune	<p>2023-2024. Udviklingsområderne er blevet drøftet i Handicaprådet, Udsatterrådet, Børne- og familieudvalget og Socialudvalget.</p> <p>På baggrund af drøftelserne har Udsatterrådet følgende bemærkning: Udsatterrådet finder det relevant at udviklingsområderne "Den nære psykiatri" og "Borgere med komplekse udfordringer" videreføres i Rammeaftale 2023-2024.</p>
Samsø	<p>Med udgangspunkt i det fremsendte støtter Samsø Kommune op om at fortsætte med udviklingsområderne "Den nære Psykiatri" og "Borgere Med komplekse udfordringer".</p>
Silkeborg Kommune	<p>Forslag til udviklingsområder i Rammeaftale 2023-2024 har været til politisk drøftelse i Socialudvalget i Silkeborg Kommune samt i Handicaprådet. Hverken Socialudvalget eller Handicaprådet har bemærkninger til forslagene.</p>
Syddjurs Kommune	<p>Til orientering har Byrådet i Syddjurs Kommune den 22. juni 2022 godkendt det fremsendte forslag til rammeaftale for samarbejdet på det specialiserede social- og specialundervisningsområde.</p>
Struer Kommune	<p>Udvalget bakker op om de to udviklingsområder i udkast til Rammeaftale 2023-2024.</p>
Viborg Kommune	<p>Social- og Sundhedsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget har på deres seneste udvalgsmøder drøftet de fremlagte forslag til udviklingsområder for Rammeaftale 2023-2024.</p> <p>Viborg Kommune har på baggrund heraf ikke supplerende inputs til det videre arbejde med rammeaftalen.</p>

Til	KKR / Fælleskommunalt Social- og sundhedssekretariat
Fra	Aarhus Kommune

29. juni 2022
Side 1 af 3

Høringssvar fra Aarhus Kommune vedrørende ”Forslag til udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24”

Aarhus Kommune har på baggrund af udkast til udviklingsområderne i rammeaftale 2023-24 udarbejdet nedenstående høringssvar med bemærkning til de foreslåede udviklingsområder.

I forbindelse med muligheden for input til udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24 er Udsatterådet i Aarhus Kommune også blevet hørt. Rådet fungerer som talerør for målgruppen af særligt socialt udsatte i kommunen. Høringssvaret fra Udsatterådet følger også herunder.

Høringssvar fra Aarhus Kommune

Aarhus Kommune kan tilslutte sig de foreslåede udviklingsområder. Herunder også at den kommende rammeaftale har fokus på og adresserer betydningen af de nationale reformer, der er på vej på det sociale område i form af evalueringen af det specialiserede socialområde, psykiatriens 10 års plan og ”Børnene først”.

De foreslåede udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24 har blandt andet været drøftet i Social- og Beskæftigelsesudvalget d. 18. maj. Her var der under temaet om Den nære psykiatri særlig opmærksomhed på børn og unge i mistrivsel samt de konsekvenser, det giver for børn og unge at skulle vente på behandling.

Fra Aarhus Kommune rettes ligeledes en opmærksomhed på udviklingsmuligheder i samarbejdet med civilsamfundet, herunder frivilligområdet. Et eksempel herpå er Social Sundhed, hvor sundhedsfaglige studerende ledsager socialt udsatte til deres aftaler i sundhedsvæsenet.

Endelig henviser Aarhus Kommune til børn- og ungeområdets [analyse af bredere børnefællesskaber](#), hvor flere af udfordringerne i udviklingsområderne er afdækket.

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Aarhus Kommune

Jægergården,
Værkmestergade 15 B
8000 Aarhus C

Sagsbehandler:
Janne Bang

Høringssvar fra Udsatterådet i Aarhus Kommune:

Udsatterådet kan tilslutte sig KKR's forslag om, at udviklingsområderne "Den nære psykiatri" og "Borgere med komplekse udfordringer" fortsætter som udviklingsområder i Rammeaftale 2023-2024.

29. juni 2022
Side 2 af 3

Den nære psykiatri

For så vidt angår "Den nære psykiatri" vil vi gerne pege på værdien af samarbejdet i Alliancen om den nære psykiatri, hvor også bruger- og pårørende-foreninger har været involveret. Dette samarbejde ser vi meget gerne fortsat. Vi har forstået, at styregruppen for alliancen er nedlagt, så vi vil tillade os at efterlyse en plan/model for den fremtidige involvering af civilsamfundets organisationer.

Uden at have været helt tæt på er det vores opfattelse, at det har været en udfordring at få udbredt og idriftsat de mange gode initiativer, når de eksterne projektmidler og den ledelsesmæssige fokus forsvinder. Dette er et klassisk implementeringsproblem, som man med fordel kunne indtænke i det videre arbejde med "Den nære psykiatri".

Udsatterådet noterer sig med tilfredshed, at KKR både vil arbejde med den brede trivselsdagsorden og med indsatser for svært psykisk syge borgere. Vi ser gerne, at "Den nære psykiatri" i 2023-2024 bl.a. sætter fokus på de aller-mest udsatte borgere, der i dag ikke (eller kun i begrænset omfang) er i kontakt med den regionale hospitalspsykiatri eller kommunernes sociale psykiatriindsatser. Dette vil fx kunne gøres ved at arbejde for fremskudte udgående indsatser i forhold til målgruppen.

Rådet vil endvidere pege på behovet for at indtænke familieperspektivet i det videre arbejde med "Den nære psykiatri." Når én i familien rammes af psykisk sygdom, belastes hele familien, og det vil være naturligt i "Den nære psykiatri" at indtænke netværksinddragelse og støtte til hele familien.

Borgere med komplekse udfordringer

Rådet er enig i, at der fortsat er udfordringer med indsatsen i forhold til mennesker med komplekse udfordringer. Vi noterer os derfor med tilfredshed, at der lægges op til et fortsat samarbejde på dette område. Vi er enige om, at der er behov for et øget fokus på kapacitetsplanlægning på tværs af kommuner og region.

Rådet vil dog pege på, at der også er behov for et øget samarbejde på tværs af sektorerne om kvalitets- og kompetenceudvikling på området.

Vi glæder os til at følge det videre samarbejde om og med mennesker med autisme og indgribende udfordringer fx i form af svær psykiatrisk komorbiditet, rusmiddelproblematikker og/eller problemskabende adfærd. Et samarbejde som blandt andet har resulteret i etablering af botilbuddet i Hinge. Vi opfordrer til, at man vurderer, om erfaringerne herfra vil kunne nyttiggøres i forbindelse med andre grupper med komplekse udfordringer.

29. juni 2022
Side 3 af 3

Rådet tillader sig til at foreslå, at der også i regi af rammeaftalen igangsættes et samarbejde omkring indsatsen for mennesker med psykiske lidelser og et samtidigt problematisk brug af rusmidler.

I forbindelse med den kommende tiårsplan for bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser formodes det, at der vil ske overflytning af ansvaret for en del af indsatsen fra kommunerne til regionen. Uanset hvilken løsning der kommer – og hvornår den kommer – er der behov for et fortsat tæt samarbejde mellem region og kommuner om indsatsen. Rådet vil opfordre til, at dette område prioriteres i den kommende rammeaftale.

Nationale reformer

Rådet er enig i, at der er behov for fokus på de kommende reformer.

Med tiårsplanen vil der helt givet blive behov for et samarbejde på tværs – også udover det ovenfor nævnte vedrørende dobbeltdiagnoseproblematikken.

Med de varslede forandringer på det specialiserede socialområde vil der ligeledes være behov for et samarbejde om kvalitetsudvikling og specialeplanlægning. Dette vil bl.a. kalde på ekstra fokus på omstillingsparathed organisatorisk, fagligt og mentalt m.v., så gode forandringer ikke u hensigtsmæssigt skaber en negativ effekt for borgerne.

Udover de allerede nævnte nationale reformer, vil en ny hovedlov også kalde på samarbejde på tværs af kommuner og region.